

[Knud Kristensen.]

Efterspørgsel, fordi det efter vor Mening er en Betingelse for Sundhed i Handelen, for at vi kan komme ud af den Gangkurv, som Regeringen for Udenrigshandelens Vedkommende har sat Landet i, og hvor det hele foregaar paa Grundlag af et Bevilingsystem og aldeles ikke under Hensyn til den enkeltes Dygtighed eller Evner.

Men naar de ærede Forslagsstillere ligesom gaar ud fra, at man ved fri Valutahandel, bortset fra Spekulationen, skulde være sikker paa en Kronesænkning, tror jeg, de tager fejl, og jeg er overbevist om, at de tager fejl, hvis de ikke samtidig siger, at der skal være fri Import af Varer, maaske ikke hvad Lande angaar, men i hvert Fald hvad Mængden angaar. For hvad vil det sige, at der er fri Valutahandel, naar der ikke er fri Vareimport? I saa Fald begrænser man jo det, som de paagældende skal bruge Valutaen til. Hvis derfor Regeringen giver fri Valutahandel, men ikke fri Indførsel, vil det nemt kunne føre til, at man netop derigennem tvinger Kronen op, idet de indskrænkede Indførselsmuligheder vil begrænse Efterspørgselen efter Valuta. Hvis man ikke medtager fri Import af Varer, ligger der i Frigivelse af Valutahandelen aldeles ikke nogen Værdi for Eksportvare-Producenterne.

Afsnit II i Lovforslaget drejer sig om Rentespørgsmaalet. Vi er alle enige om, at et lavt Renteniveau er til Gavn for Erhvervslivet; men jeg synes, man her ligesom gaar ud fra, at et Lands Renteniveau kan bestemmes ved Udstedelse af Pengeselder og ved, at Staten køber op. Nu tror jeg nok, at man i en kort Tid, hvis man pludselig sætter ind, kan paavirke Renteniveauet ved at udstede Pengesedler eller ved paa kunstig Maade at købe op til Overpris; men at man i det lange Løb paa denne Maade kan paavirke Renteniveauet, tror jeg ikke.

Sagen er nemlig den, at det, Folk laaner, er ikke Tikronesedler eller Hundrede-kronesedler eller Papir. Det er maaske det, de i første Omgang faar udbetalt; men det, de har Trang til at laane, og det, som de i sidste Instans laaner, er de virkelige Værdier, det er Huse, Gaarde, Jord, Varelagre, Arbejdskraft og Maskiner. Det er de virkelige Værdier, og det er dem, man laaner; hvad enten der er mange eller faa Pengesedler, saa forøger det ikke den Realværdi, som er til Udlaan i vort Samfund. Derfor er i et frit Samfund det, der er det afgørende, Mængden af de reale Værdier, der er til Udlaan i Forhold til den Efter-

spørgsel, der er efter dem, uden Hensyn til Seddelmængden. Det er det, der bestemmer Renteniveauet, og derfor tror jeg aldeles ikke, man varigt kan paavirke Renteniveauet i et frit Marked ved at stille den Slags Ting paa Benene og ved at tilbyde at trykke mange Sedler og købe Obligationer.

Hvis man nu heroverfor vil sige: Vi tilsigter heller ikke et frit Marked, maa jeg dertil svare, at jeg forstaar nu Forslaget saadan, at det er et frit Marked, men at man vil paavirke Prisen ved at trykke Sedler, ved at Staten skal købe op. Jeg tror ikke, det lader sig gøre ad denne Vej; men naturligvis — hvis man siger: Ja, men vi gaar ind i en Tvangøkonomi, Staten fastsætter de Renter, der maa tages, og altsaa ogsaa de Renter, der skal gives —, saa er der i hvert Fald en teoretisk Mulighed for, at man, ligesom vi nu i Praksis gør det med vor Valuta, kan fastsætte en bestemt Kurs uden Hensyn til Efterspørgselen. Men man maa være klar over, at skal man ind i den Situation, maa man ogsaa have Rationering. Hvis man nemlig kan faa disse Værdier til en Pris, som ligger under den, man er villig til at give — og som Markedet fastsætter —, maa der ogsaa være et Organ, der siger, hvem der skal have dem, for ellers vil der være nogle, der tager for meget af dem, naar de kan faa dem til en Underpris, og saa bliver der ikke noget til dem, der kommer til sidst.

Det er noget, der følger med næsten enhver Ting, at hvis man fastsætter en kunstig Pris, maa man ogsaa have et Organ til at sige, hvem der skal have dem til den Pris, som ikke er Markedets, altsaa en fuldstændig Tvangøkonomi, hvor det offentlige ogsaa maa tildele Folk de Laan til Underkurs, som man nu mener, de skal have, og sige, hvem der ikke skal have dem, for de kan ikke alle sammen faa nok. Hvis der kun er nok til dem, der vil give 5 pCt., kan der ikke blive nok til alle, der vil give 3 pCt., for der er flere Virksomheder og flere Udvidelser, der kan foretages til 3 pCt., end der er til 5 pCt.

Men tror Forslagsstillerne nu, at det i en saadan Situation vil være Landbruget, der faar Pengene? Det tror jeg i hvert Fald ikke paa; det bliver dem, som de styrende anser for at være de mest fordelagtige, og det er sikkert ikke i Øjeblikket Landbruget eller de Erhverv, der staaar paa Linie med det.

Hvad det tredie Spørgsmaal angaar, nemlig Ejendomsskatternes Nedsættelse,